

Geneza i rozwój wyższego szkolnictwa muzycznego w Białymstoku – od Filii PWSM do Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego UMFC (1974-2014)

Decyzja o powołaniu w Białymstoku Filii Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie – pierwszej wyższej szkoły muzycznej po prawej stronie Wisły w powojennej Polsce – zapadła w Ministerstwie Kultury i Sztuki 25 września 1974 roku. Zaważyły na niej zarówno starania białostockiego środowiska muzycznego – zainicjowane przez dyrektora Zespołu Placówek Kształcenia Artystycznego Tadeusza Bakuna oraz wizytatora Kuratorium Oświaty i Wychowania Jacka Puchnowskiego – jak i życzliwy stosunek władz macierzystej uczelni. Powstanie białostockiej Filii PWSM w Warszawie wiązało się bezpośrednio z działalnością dwóch wielkich autorytetów świata wiolinistyki i pedagogiki muzycznej: jej ówczesnego rektora, profesora Tadeusza Wrońskiego, oraz pierwszego prorektora ds. filii w Białymstoku, profesora Zenona Brzewskiego.

Poparcie, jakie projekt utworzenia filii zyskał u rektora Wrońskiego, wynikało przede wszystkim ze zrozumienia i zaakceptowania oryginalnego profilu mającej powstać uczelni, który zakładał wykształcenie w pełni wykwalifikowanych muzyków – przyszłych nauczycieli gry na instrumentach w szkołach muzycznych pierwszego i drugiego stopnia. Idea stworzenia nowej formacji kształcenia muzycznego, która w sposób pogłębiony ujmowała wiedzę pedagogiczną i metodyczną, stała się motorem istotnych przemian w dotychczasowym systemie wyższego szkolnictwa muzycznego w Polsce. Zapoczątkowany przez filię kierunek studiów, określany jako pedagogika instrumentalna, po pewnym czasie wprowadzono również w innych uczelniach. Sekcje pedagogiczne przy wydziałach instrumentalnych otworzyły między innymi wyższe szkoły muzyczne w Gdańsku, Krakowie, Katowicach i Wrocławiu.

Warto dodać, że zamiar utworzenia białostockiej Filii PWSM w Warszawie stanowił część szerszego projektu organizacji kształcenia kadr artystycznych, opracowanego przez władze wojewódzkie. Koncepcja ta obejmowała również powołanie do życia agendy Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza, którego inicjatorem był dyrektor Białostockiego Teatru Lalek Krzysztof Rau. W październiku 1974 roku powstał w Białymstoku Wydział Lalkarski PWST w Warszawie, kierowanej wówczas przez wybitnego aktora Tadeusza Łomnickiego. Wydział ten, podobnie jak Filia PWSM w Warszawie, wyróżniał się nowym w skali kraju profilem kształcenia. Wybór Białegostoku jako siedziby wydziałów zamiejscowych dwóch wyższych uczelni artystycznych – do dzisiaj jedynych tego typu placówek na wschód od Gdańska, Warszawy i Krakowa – uzasadniała konieczność zniwelowania dysproporcji w dziedzinie infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej pomiędzy Podlasiem a pozostałymi regionami Polski. Dodatkowy atut stanowiła stosunkowo dobra komunikacja, umożliwiająca stałą opiekę merytoryczną dojeżdżającej z Warszawy kadry naukowo-dydaktycznej.

Uroczysta inauguracja pierwszego roku akademickiego w białostockiej Filii PWSM w Warszawie miała miejsce 16 listopada 1974 roku w sali widowiskowej gmachu

Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych przy ulicy Dzierżyńskiego (obecnie ulica Legionowa). Uroczystości tej przewodniczył rektor PWSM profesor Tadeusz Wroński. Immatrykulowano dwadzieścioro jeden studentów, którzy rozpoczęli czteroletnie studia magisterskie w ramach Sekcji Pedagogiki Instrumentalnej w systemie wieczorowym. Start ten dokonywał się w warunkach bardzo skromnych, współcześnie raczej trudnych do wyobrażenia. Uczelnia nie posiadała własnej bazy lokalowej ani materialnej. Znalazła tymczasową siedzibę w ZPKA, który udostępnił swoje pomieszczenia na mające odbywać się przez dwa dni w tygodniu zajęcia dydaktyczne. Stanowisko kierownika filii objął doktor Rafał Nowacki – pianista, pedagog warszawskiej PWSM.

Z początkiem roku akademickiego 1978/1979 w filii otwarto Sekcję Nauczycielską „A” Wydziału Wychowania Muzycznego, która działała w systemie dziennym. Na pierwszy rok przyjęto nieliczną grupę pięciu kandydatów. Społeczność Filii w jej piątym roku funkcjonowania tworzyło siedemdziesięcioro ośmiu studentów, sześćdziesięcioro troje nauczycieli akademickich (w tym sześcioro zatrudnionych w filii na etacie) oraz ośmiu pracowników administracji i obsługi. Był to również rok, w którym pierwsi absolwenci pedagogiki instrumentalnej podjęli pracę zawodową – wszyscy zgodnie ze zdobytym wykształceniem. Listę absolwentów białostockiej Filii PWSM w Warszawie otworzył już rok wcześniej, 6 czerwca 1977 roku, skrzypek Mieczysław Szymański — nauczyciel ZPKA i muzyk białostockiej orkiestry symfonicznej.

Na lata 1974–1980 przypadł okres stałego rozwoju działalności dydaktycznej białostockiej filii. Pomimo trudności lokalowych rozszerzał się zakres kształcenia, systematycznie rosła też liczba nauczanych specjalności. Kadra dydaktyczna wywodziła się przede wszystkim z Białegostoku, a w wypadku braku specjalistów w określonej dziedzinie – z PWSM w Warszawie. W Białymstoku źródłem pozyskania nauczycieli akademickich były głównie takie instytucje jak Filharmonia Białostocka oraz ZPKA. Do prowadzenia przedmiotów uzupełniających zatrudniano wykładowców z innych białostockich uczelni – filii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Akademii Medycznej. Władzom białostockiej filii PWSM w Warszawie towarzyszyła nadzieja na rozwiązanie problemów lokalowych. Liczono również, że uda się stworzyć możliwości artystyczno-naukowego rozwoju nauczycieli akademickich. W pierwszych latach swojego istnienia białostocka filia była ściśle podporządkowana poszczególnym wydziałom PWSM w Warszawie i faktycznie funkcjonowała jako ich sekcje. Brakowało jednolitego, unormowanego toku oraz programów studiów. W 1976 roku cofnięto filii uprawnienia do samodzielnego przeprowadzania rekrutacji i przeniesiono egzaminy wstępne do stolicy kraju. O poprawie trudnej sytuacji zdecydowało w głównej mierze godne podziwu zaangażowanie całej społeczności akademickiej, a zwłaszcza ówczesnych kierowników filii – profesora Witalisa Raczkiewicza, profesora Juliusza Borzyna oraz profesora Janusza Dobrowolskiego, a także pełniącego obowiązki dyrektora administracyjnego Tadeusza Bakuna. Przełom, którego wyrazem było z jednej strony rozszerzenie zakresu kształcenia, z drugiej natomiast – zapowiedź

radikalnej poprawy warunków materialnych, nastąpił na początku lat osiemdziesiątych.

W roku akademickim 1980/1981, w związku z dużym zapotrzebowaniem na wykwalifikowanych nauczycieli muzyki w szkołach ogólnokształcących regionu, utworzono Sekcję „B” na kierunku wychowania muzycznego. Fakt ten pociągnął za sobą wzrost liczby studentów i przyspieszył długo oczekiwaną decyzję lokalnych władz o przyznaniu uczelni własnego obiektu. 22 maja 1981 roku wojewoda białostocki przeznaczył na potrzeby filii znajdujący się w budowie gmach przy ulicy Kawaleryjskiej, w którym pierwotnie planowano siedzibę Środowiskowego Domu Kultury zwanego Domem Kombatanta. Bardzo korzystna lokalizacja w spokojnej dzielnicy, w pobliżu rezerwatu przyrody, w bliskim sąsiedztwie Filii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Politechniki, a także obszerna posesja umożliwiające w przyszłości budowę domu studenta stwarzały nadzieję na trwałe osadzenie w tym miejscu wyższej szkoły muzycznej obliczonej na około ćwierć tysiąca studentów. Budowa obiektu musiała jednak potrwać jeszcze kilka lat. W tym czasie należało przede wszystkim dostosować projekt budynku do wymagań innego niż pierwotnie zakładano użytkownika. Plany adaptacji obiektu opracowali profesorowie Witalis Raczkiewicz i Juliusz Borzym oraz dyrektor Tadeusz Bakun. 17 listopada 1984 roku białostocki Wydział obchodził – niestety jeszcze nie we własnym gmachu – jubileusz dziesięciolecia, uświetniony uroczystym koncertem studentów i pedagogów w sali Filharmonii Białostockiej. Bilans tych dziesięciu lat zamknął się liczbą sto czterdzieścioro ośmiorga absolwentów – sto trzydzieścioro siedmiorga instrumentalistów oraz jedenaścioro absolwentów Sekcji „A” Wychowania Muzycznego. W roku akademickim 1984/1985 studiowało już w białostockiej Uczelni ogółem sto trzynaścioro studentów. Liczba ta miała jeszcze wzrosnąć w związku z wprowadzeniem w październiku 1986 roku studiów dziennych na Sekcji Pedagogiki Instrumentalnej. Od tego momentu system dzienny zaczął dominować nad wieczorowym, co pociągnęło za sobą stopniową zmianę profilu środowiska studenckiego.

O ile wcześniej przeważającą grupę stanowili aktywni zawodowo nauczyciele, którzy na początku studiów legitymowali się kilku-, a nawet kilkunastoletnim stażem pracy, o tyle na przelomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych zdecydowaną większość wśród kandydatów stanowili ludzie młodzi, bezpośrednio po maturze. Sprzyjało to konsolidacji środowiska oraz rozwojowi różnych form życia studenckiego. Młodzież muzyczna Białegostoku coraz częściej zaznaczała swój udział w różnych imprezach akademickich na terenie miasta.

W roku 1986, w efekcie zmian organizacyjnych w strukturze Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopin, utworzono funkcję prorektora do spraw filii. Stanowisko to zajmowali kolejno: wspomniany już profesor Zenon Brzewski (1973–1975), a po nim profesor Jan Szmańda (1978–1981), profesor Lech Puchnowski (1981–1984) i profesor Jerzy Artysz (1981–1987). Pierwszym prorektorem sprawującym swą funkcję w białostockiej Filii AMFC został profesor Juliusz Borzym (1987–1990) – doświadczony i wybitny pianista, kompozytor, pedagog. Wyjątkowa osobowość

profesora, człowieka i muzyka o bardzo bogatej biografii artystycznej, oddziaływała na studentów i wszystkich pracowników szkoły. Karierę zawodową Borzym rozpoczął tuż po wojnie. W 1947 roku ukończył Konserwatorium Muzyczne Świętej Cecylii w Rzymie. Po powrocie do Polski zmuszony był niejako do nostryfikowania dyplomu włoskiej uczelni, którego ówczesna władza nie chciała uznać. Swoje kolejne studia pianistyczne odbył więc w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie w klasie profesor Margerity Trombini-Kazuro. Potem już na stałe związał się z warszawską uczelnią, gdzie przeszedł przez wszystkie szczeble kariery akademickiej. Obok intensywnej pracy dydaktycznej, Borzym prowadził bardzo bogatą i wszechstronną działalność artystyczną. Często koncertował jako pianista, klawesynista i organista, grał w zespołach kameralnych, komponował. Przez wiele lat współpracował z Warszawską Operą Kameralną, której był współzałożycielem i pierwszym kierownikiem muzycznym. Dokonał również wielu nagrań płytowych, radiowych i telewizyjnych.

Kadencja profesora Juliusza Borzyna – wielkiego przyjaciela młodzieży, całym sercem oddanego sprawom uczelni – upłynęła pod znakiem dynamicznego rozwoju filii, której pozycja w regionie stawała się coraz bardziej znacząca. Faktem o przelomowym znaczeniu dla jej dalszych losów było uzyskanie nowej, własnej siedziby.

W dniu 7 października 1987 roku miała miejsce uroczysta inauguracja pierwszego roku akademickiego w gmachu przy ulicy Kawaleryjskiej. W oddanym do dyspozycji uczelni budynku znalazły się między innymi sale koncertowa i kameralna, posiadające odpowiednio sto osiemdziesiąt i pięćdziesiąt miejsc, studio nagrań przystosowane do obsługi obu sal, sala organowa, dwadzieścia jeden sal wykładowych oraz biblioteka i fonoteka wyposażona w dwie kabiny odstuchu. Trzy lata później w sali organowej zainstalowano instrument – jedenastogłosowe organy zbudowane przez organmistrza Andrzeja Kowalewskiego z Braniewa. Nowe pomieszczenia udało się w stosunkowo krótkim czasie wyposażyć w niezbędne do prowadzenia zajęć instrumenty, zwłaszcza fortepiany, a także meble i wszelkiego typu pomoce naukowe. W głównej mierze było to zasługą dyrektora Tadeusza Bakuna, który wykazał w tej materii wiele przedsiębiorczości i poświęcenia. Rozpoczęcie działalności we własnej siedzibie oznaczało przelom w historii filii, która po trzynastu latach funkcjonowania w prowizorycznych warunkach, bez własnej bazy lokalowej i materialnej, uzyskała wreszcie możliwość rozwoju na miarę aspiracji wyższej szkoły artystycznej końca XX wieku.

W roku 1990 na stanowisko prorektora do spraw Filii AMFC w Białymstoku wybrany został profesor Andrzej Zieliński (1990–1996) – wiolonczelista, pedagog warszawskiej uczelni muzycznej, związany z białostocką filią prawie od początku jej istnienia. Pełnił on tę funkcję dwie kadencje przez okres sześciu lat, będąc jednocześnie prorektorem do spraw studenckich w macierzystej uczelni. Był to okres intensywnych przemian demokratycznych w naszym państwie, niosących za sobą nowe wyzwania, szanse, a także problemy. Przelom ustrojowy, jaki dokonał się w Polsce w roku 1989, otworzył przed wszystkimi uczelniami szerokie

perspektywy. Z jednej strony wzrosła ich samodzielność, co w połączeniu z możliwością swobodnej wymiany informacji stwarzało warunki do nawiązywania kontaktów i współpracy z ewentualnymi partnerami zagranicznymi. Z drugiej jednak – trudna sytuacja ekonomiczna zmuszała do szczególnej troski o sprawy bytowe, których rozwiązanie wymagało poznania surowych reguł gospodarki rynkowej.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć ówczesnych władz uczelni była realizacja rozpoczętego jeszcze w 1988 roku z inicjatywy profesora Juliusza Borzysza projektu budowy domu studenta. Na początku lat dziewięćdziesiątych Filia AMFC w Białymstoku nie była już bowiem uczelnią o wyłącznie regionalnym zasięgu. Coraz większą część społeczności studenckiej stanowiła młodzież pochodząca z odległych regionów kraju, przede wszystkim ze Śląska, Lubelszczyzny, Warmii i Mazur. Studiowali tu również stypendyści z zagranicy, między innymi z Białorusi, Armenii i Korei Południowej. W tej sytuacji skromna baza noclegowa, wynajmowana dotychczas w domach studenckich Politechniki Białostockiej, przestała wystarczać. Projekt własnego domu studenta zakładał wybudowanie czterech pawilonów, w których znalazłoby się łącznie dwieście dwadzieścia sześć miejsc w pokojach dwuosobowych, a oprócz tego dodatkowe pomieszczenia dydaktyczne oraz sale do ćwiczeń.

Decyzję o rozpoczęciu budowy podjęto na podstawie zawartego 15 lutego 1989 roku porozumienia pomiędzy wojewodą białostockim a ministrem kultury i sztuki, które dawało gwarancje pokrycia kosztów całości inwestycji. Trudna rzeczywistość nadchodzących lat sprawiła, że nie udało się dotrzymać danych obietnic. Nadszedł moment, gdy szanse na wybudowanie domu studenta wydawały się wręcz przekreślone. Przedsiębiorstwo budowlane, które było głównym wykonawcą inwestycji, ogłosiło upadłość, a władze – zarówno wojewódzkie, jak i centralne – wycofały się z dalszego finansowania obiektu. Fakt, że mimo tak wielu przeszkód doprowadzono do końca, a tym samym uratowano przed zniszczeniem budowę jednego z planowanych pawilonów, graniczył z cudem. Powodzenie tej inwestycji okupione zostało wielkim wysiłkiem przede wszystkim ze strony prorektora, profesora Andrzeja Zielińskiego, jak również dziekana, profesora Witalisa Raczkiewicza, dyrektora administracyjnego Jana Kozioła oraz innych pracowników filii. Ciągłe starania o zdobycie pieniędzy wymagały w tych nietatwych czasach szczególnej cierpliwości, dyplomacji i rozwagi.

W grudniu 1994 roku nieopodal siedziby wydziału stanął czterokondygnacyjny budynek domu studenta, liczący dwadzieścia osiem dwuosobowych pokoi o wysokim standardzie. Obiekt ten do dnia dzisiejszego jest jednym z lepiej wyposażonych domów akademickich w Polsce. Warto dodać, że pracę jego projektantów i budowniczych uhonorowano wyróżnieniem Polskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Budownictwa w konkursie na budowę roku 1994. Oddanie do użytku domu studenta znacząco poprawiło sytuację bytową studentów filii. Posiadanie przez uczelnię własnego zaplecza hotelowego umożliwiło również organizowanie w niej letnich kursów muzycznych. Siedziba filii,

której dodatkowym atutem było atrakcyjne położenie z dala od miejskiego zgiełku, stała się odtąd miejscem regularnych spotkań muzyków z różnych stron Polski i świata.

Początek lat dziewięćdziesiątych przyniósł też wiele nowych przedsięwzięć w dziedzinie działalności merytorycznej uczelni. Za najważniejsze z nich należy niewątpliwie uznać utworzenie przy Filii AMFC w Białymstoku w roku 1991 tak zwanej Szkoły Ćwiczeń, przekształconej trzy lata później w Filię Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia ZPKA w Białymstoku. Idea powołania do życia Szkoły Ćwiczeń zrodziła się w związku z dążeniem władz uczelni do zreformowania systemu praktyk pedagogicznych studentów filii, które dotychczas realizowano w ZPKA pod kierunkiem pracujących tam nauczycieli. Nowy projekt zakładał odbywanie praktyk w murach uczelni według znacznie rozszerzonego i zmodyfikowanego programu. Obejmował on trzyletni cykl zajęć. W pierwszym roku studenci poszczególnych klas uczestniczyli w lekcjach prowadzonych z uczniami Szkoły Ćwiczeń przez asystentów, adiunktów i profesorów na zasadzie obserwacji. Podczas dwóch kolejnych lat byli natomiast zobowiązani do samodzielnego prowadzenia lekcji, oczywiście pod stałą opieką i kontrolą pedagogów. System ten miał wiele zalet. Przede wszystkim pozwalał na całkowite wykluczenie przypadkowości z kontaktu pomiędzy studentem-praktykantem a uczniem. Kilkoro uczniów, reprezentujących – odpowiednio – początkowy i zaawansowany etap nauki, przydzielano bowiem poszczególnym studentom na cały okres trwania praktyk. W efekcie ta blisko trzyletnia praca pedagogiczna studentów czyniła z nich faktycznie początkujących nauczycieli, w dużym stopniu odpowiedzialnych za przyszłość uzdolnionych dzieci, które im powierzono.

Autorem koncepcji programowej Szkoły Ćwiczeń był pełniący wówczas funkcję prodziekana profesor Jan Kadłubiski – pianista, inicjator wielu ważnych przedsięwzięć artystycznych i naukowych zarówno w AMFC w Warszawie, jak i w Filii AMFC w Białymstoku. Opracowany przez niego projekt nawiązywał do tradycji słynnej Szkoły Muzycznej im. Gniesinych w Moskwie. W Polsce było to przedsięwzięcie pionierskie, które przyczyniło się do rozszerzenia pedagogicznego profilu kształcenia muzycznego, od początku przyjętego zresztą jako model w białostockiej Filii AMFC. Realizacja tego projektu nie była zadaniem łatwym. Wielu starań wymagało niejako zalegalizowanie nowo utworzonej placówki poprzez dostosowanie jej do formalno-prawnych kryteriów funkcjonowania państwowej szkoły muzycznej. Fakt, że już w 1994 roku Szkoła Ćwiczeń rozpoczęła działalność jako wspomniana Filia ZPKA, należy uznać za niewątpliwą sukces ówczesnych władz i wielu pracowników uczelni. Istotny wkład w rozwój Szkoły Ćwiczeń wnieśli przede wszystkim ówczesny prorektor, profesor Andrzej Zieliński, oraz dziekan, profesor Witalis Raczkiewicz – współautorzy założeń merytorycznych tej formacji, a także adiunkt Karol Olszewski, który objął funkcję kierownika szkoły (1994–2010). W kolejnych latach Szkołą Ćwiczeń kierowały kolejno – Iwona Felińska (2010–2015) i Małgorzata Drewnowska (2015–2019), aż do momentu włączenia jednostki w struktury Państwowej Szkoły Muzycznej (2019).

W roku 1992 w związku z zaleceniami tak zwanej pedagogizacji studiów artystycznych, które sformułowała Rada Wyższego Szkolnictwa Artystycznego, w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina powołano do życia Międzywydziałową Katedrę Pedagogiki Instrumentalnej. Ze względu na specyfikę tej formacji, skupiającej pedagogów z większości wydziałów uczelni, kierująca nią profesor Lidia Kozubek postanowiła otworzyć oddział Katedry w Białymstoku. Urzeczywistnienie tego zamiaru miało istotne znaczenie dla dalszych losów filii. Sekcja Międzywydziałowej Katedry Pedagogiki Instrumentalnej AMFC, na czele której stanął profesor Jan Kadłubiski, rozpoczęła działalność 1 lutego 1992 roku i istniała do końca roku akademickiego 1995/1996. Jako gremium skupiające właściwie wszystkich pedagogów filii Katedra Pedagogiki Instrumentalnej sprzyjała większej integracji środowiska akademickiego. Jej powstanie zaowocowało niemal natychmiast znacznym ożywieniem działalności artystycznej i naukowej.

Większość inicjowanych przez Sekcję projektów artystycznych adresowana była nie tylko do społeczności Uczelni, lecz także do szerokiego grona melomanów Białegostoku. Dzięki temu filia z roku na rok zjednywała sobie coraz więcej sympatyków i stałych gości, wiernie uczestniczących w koncertach czy wykładach. Wyrazem wzrastającej roli kulturotwórczej uczelni w środowisku lokalnym było założenie już w roku 1992 Towarzystwa Przyjaciół Akademii Muzycznej w Białymstoku. Działalność Towarzystwa (funkcjonującego obecnie pod nazwą Towarzystwa Przyjaciół Uniwersytetu Muzycznego w Białymstoku) stanowi oparcie dla wielu cennych inicjatyw artystycznych, realizowanych zarówno w murach uczelni, jak i we współpracy z wieloma partnerami instytucjonalnymi, którzy współtworzą kulturę muzyczną w stolicy Podlasia. W roku akademickim 1994/1995, rozpoczynającym trzecie dziesięciolecie istnienia filii, kształciło się w niej już sto osiemdziesięcioro dwoje studentów – zdecydowana większość w liczbie stu czterdziestu sześciu osób na studiach dziennych. Kadrę pedagogiczną tworzyło wówczas osiemdziesięcioro siedmioro nauczycieli akademickich, w tym pięcioro profesorów, dziewięcioro adiunktów, trzynastoro asystentów, trzydzieścioro dwoje starszych wykładowców oraz dwadzieścioro ośmioro wykładowców. W roku 1994 mury uczelni opuścił też pierwszy rocznik absolwentów studiujących według rozszerzonego do pięciu lat programu studiów.

Wprowadzenie pięcioletniego toku kształcenia jako efekt dostosowania studiów w filii do programu wydziałów instrumentalnych macierzystej uczelni pociągało za sobą zwiększenie wymagań stawianych studentom w zakresie umiejętności gry na instrumencie. Egzamin magisterski, na który składały się publiczny recital, dwie komisyjne lekcje z uczniami o różnym stopniu zaawansowania oraz obrona pracy pisemnej, został poszerzony o drugi recital dyplomowy. Absolwenci filii uzyskiwali zatem pełne przygotowanie pedagogiczne oraz poziom umiejętności wykonawczych odpowiadający kryteriom innych uczelni muzycznych w kraju. Zdobyte przez nich wykształcenie w większym niż dotychczas stopniu pozwalało na podjęcie działalności estradowej, rozszerzając tym samym perspektywy kariery zawodowej.

Konsekwencją wprowadzenia pięcioletniego systemu studiów była zmiana nazwy kierunku pedagogiki instrumentalnej na instrumentalistykę, która – obok wychowania muzycznego – wchodziła w skład istniejącego już wówczas w strukturze Filii Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego. Rozszerzenie zakresu kształcenia objęło również kierunek wychowania muzycznego. Zmodyfikowany, pięcioletni program studiów zakładał wykształcenie chórmistrzów – specjalistów w dziedzinie prowadzenia zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych. W roku 1997 utworzono ponadto nowe specjalności: muzykę szkolną, służącą przygotowaniu nauczycieli szkół ogólnokształcących, oraz muzykę kościelną. W lutym 1998 roku, głównie na potrzeby kierunku wychowania muzycznego, powołano do życia Zakład Foniatrii, kierowany kolejno przez doktor Ewę Kazanecką i doktor Iwonę Musialik. Dzięki temu studenci otrzymali możliwość zdobycia wiedzy w zakresie podstaw anatomii i fizjologii głosu ludzkiego, wykorzystywanej podczas zajęć praktycznych z emisji głosu oraz chóru.

W 1996 roku na stanowisko prorektora AMFC do spraw Filii w Białymstoku wybrano profesora Witalisa Raczkiewicza (1996–1999) – pianistę, chopinistę, od wielu lat związanego z Międzynarodowym Konkursem Chopinowskim w Warszawie jako jego dyrektor i mąż zaufania jury, uczestniczącego także w pracach nad przygotowaniem Wydania Narodowego Dzieł Chopina. Kierownictwo Wydziału Pedagogiki Muzycznej objęli wówczas: wybrany na stanowisko dziekana klarncista docent Beniamin Przeździek oraz prodziekani – doktor Bożenna Sawicka, dyrygentka i teoretyk muzyki, i doktor Leszek Sokołowski, kontrabasista.

W tej kadencji władz uczelni pewnym zmianom uległy organizacyjne ramy działalności merytorycznej. Na skutek rozwiązania Międzywydziałowej Katedry Pedagogiki Instrumentalnej AMFC z początkiem roku akademickiego 1996/1997 przestała również istnieć jej białostocka sekcja. Na mocy decyzji rektora, profesora Andrzeja Chorosińskiego, poszczególnych pedagogów Filii AMFC w Białymstoku przypisano do odpowiadających ich specjalnościom katedr w Warszawie. Miało to służyć zacieśnieniu wzajemnych kontaktów pomiędzy macierzystą uczelnią a jej filią i w konsekwencji większej koordynacji celów i zadań naukowo-dydaktycznych w poszczególnych dziedzinach. W rzeczywistości jednak działalność nauczycieli akademickich filii w pracach katedr akademii okazała się raczej iluzoryczna. Systematyczny udział w posiedzeniach katedr utrudniało to, że odbywały się one raz w miesiącu, zazwyczaj w połowie tygodnia, a zatem w czasie największego nasilenia zajęć dydaktycznych. Coraz bardziej widoczna stawała się więc potrzeba stworzenia również w Białymstoku warunków do podejmowania zorganizowanych form działalności naukowo-badawczej.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska akademickiego Filii w roku akademickim 1998/1999 władze Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina powołały do życia w Białymstoku dwa zakłady zobowiązane do samodzielnego prowadzenia badań w zakresie pedagogiki muzycznej i chóralistyki, a zatem w tych dziedzinach, w których białostocka uczelnia miała szczególnie bogaty dorobek. Były to: Zakład Pedagogiki Muzycznej, kierowany przez profesora Andrzeja

Zielińskiego, oraz Zakład Dyrygentury Chóralnej, którego kierownictwo objęła doktor habilitowana Bożena Violetta Bielecka – twórczyni i dyrygentka białostockich chórów Schola Cantorum Bialostociensis i Białostockiego Chóru Kameralnego „Cantica Cantamus”, przyszła dyrygentka Chóru Opery i Filharmonii Podlaskiej, laureatka licznych nagród w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach chóralnych i fonograficznych.

Lata 1996–1999 zaznaczyły się również nawiązaniem przez uczelnię pierwszych kontaktów zagranicznych. Profesor Raczkiewicz zainicjował współpracę z Katedrą Fortepianu Konserwatorium w Mińsku – szkoły, której renomowana pozycja w kształceniu pianistów uznawana jest współcześnie na całym świecie. Nadzieje na trwałą wymianę doświadczeń stworzyła także zapoczątkowana w 1998 roku współpraca Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina z Litewską Akademią Muzyczną w Wilnie. Dzięki tym kontaktom białostocka filia zyskała nowego partnera – filię wileńskiej uczelni w Kownie. Deklaracje o nawiązaniu oficjalnej współpracy obie strony złożyły w Białymstoku 9 października 1998 roku podczas inauguracji roku akademickiego 1998/1999, w której uczestniczył prorektor kowieńskiej uczelni, docent Romas Čeplinskas. W marcu 1999 roku w Filii miał miejsce pierwszy koncert w wykonaniu studentów i pedagogów z Kowna, a niespełna dwa miesiące później delegacja białostockiej uczelni udała się z rewizytą do Litwy. Wymienne koncerty stanowiły okazję do wymiany doświadczeń naukowych i pedagogicznych oraz wzajemnej konfrontacji dorobku artystycznego.

W październiku 1999 roku Filia Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina uroczyście obchodziła jubileusz dwudziestopięciolecia. Ćwierć wieku istnienia uczelni zaowocowało przede wszystkim wykształceniem sześciuset czterdzieścioro dwojga profesjonalnych artystów muzyków różnych specjalności, jak też wyraźnym rozwojem kadry dydaktyczno-naukowej. W roku akademickim 1999/2000 w gronie pedagogów Filii było ośmioro samodzielnych pracowników naukowych oraz dwanaścioro wykładowców w stopniu doktora.

Kolejne pięć lat istnienia uczelni wkraczającej w XXI wiek można uznać za okres szczególnie dynamicznych przemian, które miały na celu z jednej strony podniesienie poziomu kształcenia, z drugiej zaś dalszą promocję Filii jako ważnego ośrodka krzewienia szeroko pojętej kultury muzycznej w Białymstoku, całym regionie Podlasia, a także w kraju. Zniesiono stanowisko prorektora do spraw Filii, a pieczę nad białostocką uczelnią w roku 2002 objął bezpośrednio nowo wybrany rektor – profesor Ryszard Zimak (1999–2005, 2012–2016). Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, kierowany w tym okresie przez dziekanów: profesor Bożennę Sawicką (1999–2002), a następnie doktora habilitowanego Leszka Sokołowskiego, profesora AMFC (2002–2008), stopniowo zmieniał swoje oblicze, stając się nowoczesnym – zarówno promującym własne przedsięwzięcia, jak i otwartym na inicjatywy płynące z zewnątrz – centrum życia muzycznego.

W tym okresie rozszerzeniu uległ profil kształcenia na obu kierunkach poprzez wprowadzenie wielu nowych przedmiotów mające na celu dostosowanie programu

studiów do standardów opracowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Zmianie uległa przy tym nazwa kierunku wychowanie muzyczne, przemianowanego na edukację artystyczną w zakresie sztuki muzycznej (obowiązująca od października 2001). W październiku 2002 roku utworzono w Filii dwa nowe zakłady: Zakład Instrumentów Smyczkowych, którego kierownictwo objął skrzypek, doktor habilitowany Stanisław Kuk, profesor AMFC, oraz Zakład Instrumentów Dętych, na którego czele stanął klarncista – profesor Beniamin Przeździek. Ponadto uczelnia, wychodząc naprzeciw reformie szkolnictwa ogólnokształcącego, w roku akademickim 2000/2001 i 2001/2002 zorganizowała – z inicjatywy profesor Bożenny Sawickiej – studia podyplomowe na kierunku sztuka, które adresowane były do nauczycieli przedmiotów artystycznych w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach. Obejmujące trzy semestry studium ukończyły trzydzieści dwie osoby. W roku akademickim 2000/2001 utworzono też Eksperymentalne Przedszkole Muzyczne – nowoczesną placówkę kształcenia muzycznego małych dzieci, służącą jako miejsce praktyk pedagogicznych studentom kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej.

W roku 2004 uroczystie obchodzono jubileusz trzydziestolecia białostockiej Filii Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina. Z tej okazji wydano polsko-angielski, ponad stustronicowy folder zawierający bogatą dokumentację historii uczelni oraz jej dorobku dydaktycznego, artystycznego i naukowego. Patronat honorowy nad tym ważnym wydarzeniem objął minister kultury Waldemar Dąbrowski.

Początek czwartego dziesięciolecia przyniósł wiele istotnych zmian świadczących o nieprzerwanym i coraz bardziej dynamicznym rozwoju tej wciąż jedynej polskiej placówki wyższego szkolnictwa muzycznego po prawej stronie Wisły, która na trwałe wrosła już w życie kulturalne Białegostoku i całego Podlasia. Stopniowemu rozszerzeniu ulegała oferta dydaktyczna i program studiów. W roku akademickim 2004/2005 otwarto w Filii klasę śpiewu solowego, czego inicjatorami byli: wybitna polska śpiewaczka, profesor Urszula Trawińska-Moroz – kierująca wówczas Wydziałem Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina – oraz ówczesny dziekan Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego w Białymstoku, profesor Leszek Sokołowski. W kolejnym roku akademickim białostocka wokalistyka funkcjonowała już w ramach międzywydziałowego kierunku. W roku akademickim 2007/2008, w związku z wdrażaniem w polskim szkolnictwie wyższym tak zwanego systemu bolońskiego, uczelnia wprowadziła studia dwustopniowe: licencjackie (I stopnia) i magisterskie (II stopnia). Zmianie tej towarzyszyło opracowanie i wprowadzenie w życie nowych programów studiów – wzbogaconych o cały wachlarz nowych przedmiotów i tym samym bardziej dostosowanych do rozmaitych ścieżek kariery zawodowej absolwentów. Praktyka blisko dwudziestu lat funkcjonowania systemu pokazuje, że większość absolwentów studiów I stopnia kontynuuje w Białymstoku studia na etapie magisterskim, co dobrze świadczy z jednej strony o poziomie tutejszej edukacji, z drugiej zaś o istnieniu silnej więzi studentów z całym środowiskiem akademickim. Ponadto nie należą do rzadkości przypadki, gdy na studia II stopnia do Filii zgłaszają się absolwenci z dyplomami licencjata innych polskich uczelni

muzycznych. Warto dodać, że w ostatnich latach systematycznie wzrasta też – zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – liczba studentów z zagranicy, głównie posiadających Kartę Polaka obywateli Białorusi, Litwy i Ukrainy.

Od października 2005 roku przez dwie kolejne kadencje funkcję rektora macierzystej uczelni sprawował profesor Stanisław Moryto (2005–2012) – wybitny kompozytor i organista, wychowawca kilku pokoleń młodych kompozytorów polskich. W tym okresie nastąpiło kilka ważnych zmian związanych z działalnością Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina, w tym jej białostockiej agendy. Na skutek wprowadzenia nowych uregulowań prawnych uczelnia w Białymstoku, jako jednostka jednowydziałowa, utraciła status Filii i decyzją Senatu Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w styczniu 2007 roku przemianowana została w Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny – siódmy i przy tym jedyny zamiejscowy wydział warszawskiej akademii. Kilkanaście miesięcy później, w kwietniu 2008 roku, ta największa uczelnia muzyczna w Polsce uzyskała rangę uniwersytetu, a tym samym białostocka jednostka stała się Wydziałem Instrumentalno-Pedagogicznym Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina.

W efekcie wciąż poszerzanej oferty dydaktycznej, jak również systematycznie rosnącej liczby studentów, konieczne stało się powiększenie bazy lokalowej Wydziału. Jeszcze pod koniec lat dziewięćdziesiątych zaplanowano wybudowanie na terenie uczelni nowego gmachu mającego służyć celom dydaktycznym. Z uwagi na brak środków finansowych przez długi czas realizacja tej inwestycji nie była jednak możliwa. Promyk nadziei pojawił się w roku 2006, kiedy udało się opracować projekt budynku dydaktycznego. Niestety na jego wprowadzenie w życie trzeba było poczekać przez kilka kolejnych lat. Przełom nastąpił dopiero w roku 2013 w czasach ponownej kadencji rektora Ryszarda Zimaka, gdy wreszcie Uczelnia pozyskała fundusze na budowę. Dnia 23 listopada tego roku uroczyście wmurowano kamień węgielny pod mający powstać gmach i niezwłocznie rozpoczęto prace budowlane. Ten drugi, jakże potrzebny budynek dydaktyczny uczelni, otwarto z początkiem roku akademickiego 2015/2016. W nowoczesnym i estetycznie wyglądającym gmachu – który połączono z domem studenta zewnętrznym korytarzem – znalazły się sala audytoryjna na sześćdziesiąt miejsc, czternaście sal dydaktycznych oraz sześć pomieszczeń administracyjnych. Jego powierzchnia całkowita wynosi 1247 m², a kubatura 5800 m³. Oddanie do użytku nowego budynku, z wielką radością oczekiwane przez całą społeczność akademicką, znacznie przyczyniło się do poprawy warunków studiowania.

Przełom pierwszej i drugiej dekady XXI wieku w historii Wydziału kierowanego przez dziekanów: skrzypka, doktora habilitowanego Włodzimierza Promińskiego, profesora UMFC, który w latach 2008–2012 był prymariuszem słynnego Kwartetu Camerata, oraz profesor Bożennę Sawicką (od 2012 roku), przyniósł wiele istotnych zmian strukturalnych, a co za tym idzie – dotyczących bezpośrednio aktywności w sferze merytorycznej. W tym okresie powołano do istnienia aż cztery nowe zakłady, wskutek czego liczba tych autonomicznych jednostek naukowo-dydaktycznych wzrosła do siedmiu. Z początkiem roku akademickiego 2010/2011

rozpoczęły działalność: Zakład Fortepianu, Klawesynu i Organów (pod kierunkiem pianistki, profesor doktor Ludmiły Kasjanenko; trzy lata później kierownictwo przejął profesor Edward Wolanin, a od 2016 roku doktor habilitowany Mariusz Ciołko) oraz Zakład Wokalistyki (kierowany przez doktora habilitowanego Cezarego Szyfmana, profesora UMFC). W tym samym czasie rozszerzeniu uległ też obszar kompetencji Zakładu Instrumentów Dętych, przemianowanego na Zakład Instrumentów Dętych, Akordeonu, Perkusji i Gitary, pracującego w latach 2006–2012 pod kierunkiem flecistki, doktor Krystyny Gołaszewskiej, a następnie (od 2012 roku) akordeonisty, doktora habilitowanego Zbigniewa Koźlika, profesora UMFC. Niedługo potem, w październiku 2012 roku, utworzono Zakład Kameralistyki, którego kierownictwo objął pianista, doktor habilitowany Jerzy Maciejewski, profesor UMFC. Najmłodszy spośród działających wówczas na Wydziale Zakład Edukacji Artystycznej został powołany w roku 2013, a jego kierownikiem została doktor habilitowana Anna Olszewska. Swoją działalność kontynuowały też nieprzerwanie istniejące od lat zakłady: Dyrygentury Chóralnej, w którym po profesor Violetcie Bieleckiej kierownictwo objęły: profesor Bożenna Sawicka (w latach 2005–2012) i doktor habilitowana Wioletta Miłkowska, profesor UMFC (od 2012 roku), oraz Instrumentów Smyczkowych, kierowany od października 2013 roku przez profesora Leszka Sokołowskiego. Działalność wszystkich zakładów przyczyniła się nie tylko do usprawnienia procesu dydaktycznego w ramach poszczególnych specjalności kierunkowych, lecz także do znacznego wzmoczenia aktywności na polu naukowo-artystycznym, co zaowocowało realizacją wielu cennych przedsięwzięć koncertowych i edukacyjnych.

Bardzo istotny nurt w codziennym funkcjonowaniu Wydziału stanowiła już wówczas działalność artystyczna, poprzez którą środowisko akademickie wносиło – i wноси nadal – znaczący wkład w życie muzyczne Białegostoku i całego Podlasia. Podjęcie inicjatyw artystycznych na szeroką skalę datuje się na przelot lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, wkrótce po tym, jak Wydział wprowadził się do gmachu przy ulicy Kawaleryjskiej. Wcześniej rozwój życia koncertowego był znacznie utrudniony ze względu na brak własnej bazy lokalowej i związany z nim system studiów na zasadzie zjazdów. Przedsięwzięcia artystyczne ograniczały się wówczas do odbywających się sporadycznie koncertów okolicznościowych, audycji studenckich oraz indywidualnych występów poszczególnych pedagogów.

W omawianym okresie działalność koncertowa uczelni prowadzona była z regularnością właściwą sezonowi artystycznemu w profesjonalnych instytucjach kultury i przybierała wielorakie formy. Najważniejszymi z nich były: cotygodniowe recitale i koncerty kameralne w wykonaniu zapraszanych artystów, okazjonalne cykle koncertowe i festiwale oraz różnego rodzaju prezentacje studentów i pedagogów wynikające bezpośrednio z działalności dydaktycznej Filii. Organizacją wszystkich projektów artystycznych zajmowało się utworzone w 1997 roku z inicjatywy profesora Jana Kadłubiskiego Biuro Koncertowe, prowadzone nieprzerwanie do dnia dzisiejszego przez Małgorzatę Bielicką, autorkę koncepcji jego funkcjonowania. Miarą dynamicznej działalności biura koncertowego była

realizacja ponad pięćdziesięciu koncertów oraz kilkunastu seminariów dla instrumentalistów, wokalistów i nauczycieli szkolnictwa muzycznego, które organizowane były każdego roku akademickiego.

Po dwunastu latach na stanowisku pełnomocnika rektora ds. artystycznych profesora Jana Kadłubskiego zastąpił doktor habilitowany Włodzimierz Promiński, profesor UMFC, który pełnił tę funkcję przez kolejnych dziesięć lat (2002–2012). Wydarzenia koncertowe zapisane w tym czasie w uczelnianym kalendarzu artystycznym obfitowały mnogością doskonałych prezentacji w wykonaniu uznanych artystów-muzyków zarówno scen polskich, jak i zagranicznych, którzy niejednokrotnie prowadzili seminaria adresowane do studentów białostockiego wydziału. Spośród gości przybyłych w tym czasie do Białegostoku wymienić należy: szwajcarskie Duo Myerscough w składzie: Nadia Myerscough (skrzypce), Viv McLean (fortepian), pianistów Chiarę Bertoglio (Włochy), Josepha Banowetza (Stany Zjednoczone), Radosława Kvapila (Czechy) i Monicę Catanię (Włochy), włoskie Duo Pepicelli w składzie: Francesco Pepicelli (wiolonczela) i Angelo Pepicelli (fortepian), pianistę Andree Secchiego (Włochy), wiolonczelistę Catalina Ilee (Niemcy) i pianistkę Agnieszkę Kozło, flecistę Janosa Balinta (Węgry) oraz pianistkę Beatę Cywińską, gitarzystę Pierre'a Laniau (Francja), Quartetto d'archi di Venezia w składzie: Andrea Vio (skrzypce), Alberto Battison (skrzypce), Luca Morassutti (altówka) oraz Angelo Zanin (wiolonczela), oboistę Adama Halickiego (Szwajcaria, Berner Philharmoniker), klarnecistę Algidrasa Budrysa (Litwa) i pianistkę Saulę Eidukonyte (Litwa), pianistę Lee Kum-Sing (Kanada), flecistkę Marie-Thérèse Yan (Szwajcaria, Collegium Musicum Basel), pianistę Marko Mustonen (Finlandia), pianistkę Marie-Paule Siruguet (Francja), altowiolistę Avriego Levitana (Izrael), pianistkę Marie-Paule Siruguet (Francja, Konserwatorium Paryskie), skrzypka Igora Frołowa (Rosja), pianistę Artema Kankego (Ukraina), gitarzystę Alfonso Moreno (Meksyk), pianistów Rémięgo Genieta (Francja) oraz Kevina Kennera (USA), kontrabasistę Bartosza Sikorskiego (Austria, Wiener Philharmoniker), altowiolistę Jerzego Kosmałę (USA), kompozytora Krzysztofa Pendereckiego, dyrygenta Jana Miłosza Zarzyckiego, Royal String Quartet w składzie: Izabela Szalaj (skrzypce), Elwira Przybyłowska (skrzypce), Marek Czech (altówka) oraz Michał Pepol (wiolonczela), Kwartet Camerata w składzie: Włodzimierz Promiński (skrzypce), Andrzej Kordykiewicz (skrzypce), Piotr Reichert (altówka) oraz Roman Hofmann (wiolonczela), mezzosopranistkę Urszulę Kryger i pianistkę Katarzynę Jankowską, klarnecistę Wojciecha Mrozka i pianistę Krzysztofa Herdzina, Warszawskich Solistów Concerto Avenna pod dyrekcją Andrzeja Mysińskiego, sopranistkę Olgę Pasięcznik i pianistkę Natalię Pasięcznik, skrzypaczkę Kaję Danczowską i pianistę Krzysztofa Sadłowskiego, barytona Józefa Fraksteina i pianistkę Halinę Promińską, pianistę Tomasza Herbuta (Szwajcaria, Hochschule für Musik Bern), skrzypka Tomasza Tomaszewskiego (Niemcy, HDK Berlin), wiolonczelistę Adama Klocka, pianistkę Elżbietę Stefańską, saksofonistę Pawła Gusnara, Zespół Muzyki Dawnej La Tempesta, klawesynistę i organistę Marka Toporowskiego, klawesynistkę Lilianę Stawarz, altowiolistę Stefana Kamasę, wiolonczelistów Tomasza Strahla oraz Marcina Zdunika, kontrabasistę Andrzeja Mysińskiego, pianistę Waldemara Malickiego.

Główny nurt działalności artystycznej uczelni stanowiły odbywające się w każdy wtorek recitale, koncerty kameralne i symfoniczne. Uczestniczyła w nich nie tylko społeczność akademicka, lecz także – dzięki statym anonsom w formie afiszów, informacji prasowych i radiowych – liczne grono białostockich melomanów. W myśl koncepcji stworzonej przez Jana Kadłubskiego kontynuowane po dziś dzień wtorkowe wieczory w akademii muzycznej pozostały „sceną mistrzów”, miejscem spotkań studiującej tu młodzieży oraz szerszej publiczności z osobowościami artystycznymi dużego formatu.

Swoje stałe miejsce w przestrzeni kulturalnej Białegostoku zyskały również projekty artystyczne realizowane poza murami siedziby Wydziału, wśród których wspomnieć należy przygotowaną w 2011 roku przez ówczesny Zakład Wokalistyki premierę opery *Wesele Figara* W.A. Mozarta (reż. Paweł Aigner, dyr. Paul Kantschieder, opieka wokalna Cezary Szyfman, scenografia Pavel Hubička), która na deskach Białostockiego Teatru Lalek doczekała się aż 17 spektakli. Przykładem doskonałej współpracy Filii w Białymstoku z instytucjami kultury był z pewnością powołany w grudniu 1999 roku Międzynarodowy Konkurs Duetów Fortepianowych. To szeroko zakrojone przedsięwzięcie artystyczne powstało z inicjatywy prof. Barbary Halskiej – znanej pianistki i długoletniego pedagoga związanego z Katedrą Kameralistyki Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina oraz przy wsparciu ówczesnego prorektora do spraw Filii w Białymstoku prof. Witalisa Raczkiewicza. Głównym organizatorem tej pionierskiej inicjatywy było Towarzystwo Przyjaciół Akademii Muzycznej w Białymstoku, zaś współorganizatorem i gospodarzem – białostocka Filia przy współpracy Opery i Filharmonii Podlaskiej. W swym założeniu Konkurs odbywał się cyklicznie co trzy lata, a jego adresatami byli profesjonalnie wykształceni pianiści. Dzięki ambitnym merytorycznym założeniom Konkurs ten bardzo szybko zyskał wysoką renomę i znalazł się w grupie najbardziej znaczących fortepianowych konkursów duetowych – obok Dranoff International Two Piano Competition w Miami oraz Konkursu ARD w Monachium. W jego siedmiu edycjach wzięło łącznie udział 180 wykonawców z 28 krajów – Europy, USA, krajów Bliskiego i Dalekiego Wschodu, jak również Afryki. Grono laureatów tego Konkursu tworzyły wybitne duety fortepianowe, kontynuujące po dziś międzynarodową karierę.

Istotnym dopełnieniem działalności dydaktycznej i artystycznej Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego były przedsięwzięcia o charakterze naukowo-badawczym. W związku ze specyfiką profilu Uczelni zdecydowana większość podejmowanych w tej dziedzinie inicjatyw dotyczyła problematyki wykonawstwa muzycznego oraz metodyki kształcenia instrumentalistów, wokalistów, chórmistrzów oraz przyszłych nauczycieli muzyki w szkołach ogólnokształcących. Oprócz wspomnianych seminariów w latach poprzedzających jubileusz 40-lecia, tj. na przelocie pierwszej i drugiej dekady obecnego stulecia, zorganizowano kilkanaście konferencji naukowych. Duży rezonans wywołała m.in. Ogólnopolska Konferencja Naukowa pn. *Twórczość Stanisława Moniuszki jako dziedzictwo kultury polskiej i europejskiej*, która odbyła się w listopadzie 2006 roku. Publikacją naukową podsumowującą to sympozjum zorganizowane przez kierującą wówczas

Zakładem Dyrygentury Chóralnej prof. Bożennę Sawicką we współpracy z Białostockim Towarzystwem Śpiewaczym im. Stanisława Moniuszki jest książka pt. *Książę muzyki naszej* wydana przez Wydawnictwo UMFC w roku 2008, która zawiera 15 artykułów naukowych ukazujących w nowym świetle muzykę twórcy polskiej opery narodowej. Warto na marginesie dodać, że owocem współpracy Uczelni z BTŚ im. Stanisława Moniuszki był także udział studentów – solistów, chóru i orkiestry akademickiej w odbywającym się corocznie od 2001 roku Moniuszkowskim Festiwalu Podlasia. W ramach kolejnych edycji tej imprezy artystycznej miały miejsce wykonania m.in. takich dzieł ojca polskiej opery narodowej, jak *Flis* (w reżyserii Natalii Babińskiej) i *Verbum Nobile*, kantata *Milda*, czy też operetka *Loteria*. Z kolei w styczniu 2013 roku Uczelnia gościła znaczne grono badaczy podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej pn. „Nurt narodowy w twórczości kompozytorów polskich w czasach zaborów (1772-1918) w świetle 150. rocznicy Powstania Styczniowego”. Inicjatorką i autorką koncepcji tego pierwszego sympozjum włączającego białostocki Wydział UMFC w międzynarodowy obieg wymiany doświadczeń badaczy była prof. Wioletta Miłkowska. Owocem Konferencji stała się wydana pod red. prof. W. Miłkowskiej publikacja pt. *Narodowa arytmia: „Nurt patriotyczny w twórczości artystów polskich”*, która ukazała się w 2016 roku nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina.

Praca naukowa pedagogów białostockiej Filii zaowocowała również wydaniem siedmiu zeszytów naukowych, zawierających wiele artykułów poświęconych głównie zagadnieniom współczesnej pedagogiki muzycznej. Redaktorem większości tych publikacji był doświadczony muzykolog Stanisław Olędzki – zasłużony pedagog, związany z Wydziałem niemal od początku jego istnienia. Efektem jego pracy jest także bogata dokumentacja wtorkowych koncertów akademickich, dostępna w formie nagrań CD i DVD w uczelnianej bibliotece.

Spośród innych przedsięwzięć o charakterze naukowo-edukacyjnym ze szczególnym zainteresowaniem spotkało się zorganizowane po raz pierwszy w roku 2006 seminarium pn. „Wychowanie przez sztukę”, adresowane do nauczycieli muzyki na etapie wychowania przedszkolnego i szkolnego nauczania zintegrowanego Białegostoku i województwa podlaskiego. Miało ono formę dwudniowych, sobotnio-niedzielnych zjazdów wypełnionych wykładami i zajęciami warsztatowymi, prowadzonymi przez pedagogów Uczelni i gości – wykładowców z innych ośrodków akademickich. Głównym celem tego forum była aktywizacja środowiska nauczycieli dzieci i młodzieży poprzez promowanie interaktywnych, nowoczesnych metod edukacji artystycznej. Autorką tej cennej inicjatywy, popieranej i współfinansowanej przez władze samorządowe, była dr hab. Joanna Cieślik-Klauza – teoretyk muzyki i absolwentka łódzkiej Wyższej Szkoły Filmowej.

Inicjatywy naukowe Wydziału tamtych lat nie sprowadzały się wyłącznie do działalności kadry, lecz dotyczyły także studentów, którym zaoferowano na tym polu wielorakie możliwości rozwijania zainteresowań i pogłębiania wiedzy. Na Wydziale powołano trzy studenckie koła naukowe, grupujące młodzież pasjonującą

się poszczególnymi dziedzinami sztuki muzycznej. Były to: Koło Muzyki Filmowej prowadzone przez dr hab. Joannę Cieślik-Klauzę, Koło Muzyki Kameralnej – kierowane przez dra hab. Włodzimierza Promińskiego, prof. UMFC oraz Koło Muzyki Dawnej – działające od 2011 roku pod opieką dr hab. Lilianny Stawarz przy współpracy dr Anny Moniuszko, zaś od 2015 roku pod opieką dra hab. Piotra Zawistowskiego, przy współpracy dr Anny Krzysztofik-Buczyńskiej oraz dr Karoliny Miki. Działalność kół naukowych, której owocem były liczne prezentacje i koncerty studenckie, stanowiła niewątpliwie cenne uzupełnienie realizowanego na co dzień programu studiów.

Na przestrzeni ostatnich lat poprzedzających jubileusz 40-lecia białostockiej Uczelni nastąpił wyjątkowo dynamiczny rozwój kadry naukowo-dydaktycznej. W roku akademickim 2013/2014 w liczącej wówczas 39 członków Radzie Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego zasiadało 26 samodzielnych pracowników nauki (od roku 2000 liczba ta wzrosła zatem ponad trzykrotnie), w tym dziewięciu pedagogów z tytułem naukowym profesora. W roku 2014 czterdziestolecie już białostocka Filia z rozmachem weszła w nowy etap dynamicznego rozwoju. Uroczystej inauguracji czterdziestego pierwszego roku akademickiego na Wydziale Instrumentalno-Pedagogicznym przewodniczył ówczesny rektor UMFC, ceniony dyrygent i doświadczony pedagog profesor Ryszard Zimak, przy udziale licznie przybyłych przedstawicieli Senatu Uczelni oraz władz Wydziału – dziekan profesor Bożenny Sawickiej i prodziekan doktor habilitowanej Lilianny Stawarz, prof. UMFC.